

og saa vidt jeg ved — jeg er ikke Historiker og beder derfor undskyldt, om der er Mangler ved min Fremstilling —, kom Forfatningen aldrig til Udførelse. Efter Krigen gik man saa til en Ændring af Grundloven og Fællesforfatningen, der endnu bestod, uagtet vi havde mistet Hertugdømmerne. Rigsraadet, der bestod grundlovsmæssigt, kunde jo ikke borteskamoteres, Ændringen maatte vedtages af alle de fire Forsamlinger, det saakaldte Firspand, som man kørte med. Nu er det, jeg gerne vil have oplyst, om dette Forbehold var alvorligt fremme, den Gang man tog fat paa Grundlovsrevisionen. Saa vidt jeg erindrer, blev det ikke nævnt; om dette hidrørte fra, at Regeringen i sin Tid ikke havde godkendt dette Forbehold, som ikke var en Lovparagraf, eller det var en Forglemmelse, ved jeg ikke. Hvis det var en Forglemmelse, hvis der den Gang ikke blev holdt stærkt paa Forbeholdet af de daværende demokratiske Førere, f. Eks. J. A. Hansen og Berg, mener jeg, at Højre ikke bør have nogen Skyld for, at dette Forbehold ikke blev gennemført efter den Tanke, der laa deri; saa maa Fejlen væsentligt lægges paa Venstreførerne. Det er dette Spørgsmaal, jeg gerne vilde have besvaret. Jeg mener, at det ikke var en Snedighed fra Højres Side, det var ikke dem, der borteskamoterede dette betydningsfulde Forbehold.

Ordføreren (Slebsager): Jeg skal straks svare den sidste ærede Taler (R. Christiansen). Først vil jeg sige til det ærede Medlem, at da vi fik Forfatningen af 1866, blev den vedtaget af Rigsraadets Folketing og Rigsraadets Landsting og derefter forelagt for Juni-Grundlovens Folketing og Landsting, men paa en saadan Maade, at ikke en Tøddel kunde forandres. Men for øvrigt har netop det, det ærede Medlem omtalte, været paa Tale, saaledes i August 1864 før Fredslutningen, altsaa før vi afstod Hertugdømmerne. Da rettede Orla Lehmann en Forespørgsel til den daværende Konseilspræsident Bluhme. I Forespørgselen udtalte han følgende: „Erkender Regeringen, at Rigsraadets constitutionelle Myndighed, overensstemmende med Grundloven 18. November 1863, i alle de samme underlagte Anliggender vedbliver at bestaae, uanseet det territoriale Omraade for dets Virksomhed ved ulykkelige Begivenheder maatte vorde indskrænket, indtil der med Rigsraadets forfatningsmæssige Samtykke maatte foregaa en Forandring med Hensyn til denne dets Myndighed?” Herpaa svarede

Konseilspræsidenten følgende: „Da Rigsraadets constitutionelle Myndighed i alle Fællesanliggender er betinget af den constitutionelle Forbindelse mellem Kongeriget og Hertugdømmet Slesvig, saa kan Regeringen ikke erkende, at der, saafremt denne constitutionelle Forbindelse ophører, kan tilkomme det for Danmark-Slesvig nu bestaaende Rigsraad den af Interpellanten for samme postulerede Myndighed.” Jeg haaber, at disse Ord, som jeg her har citeret, vil være det ærede Medlem Svar nok.

Rode: Det ærede Medlem fra Slagelse (Holger Neergaard) mente, at vi af denne Sag uvedkommende Grunde ikke vilde være med til at gennemføre Forholdstalsvalg til Folketinget. Det ærede Medlem og jeg har da forskellige Opfattelser af, hvad der vedkommer denne Sag. Jeg har flere Gange tidligere sagt — men jeg skal gerne gentage det endnu en Gang —, at for mig er det afgørende, at denne Sag finder sin Afgørelse, og saa længe jeg ikke ved, om Højre paa det nærværende Tidspunkt vil benytte Forholdstalsvalgs Indførelse for Folketingets Vedkommende til at spænde Ben for denne Sag, vil jeg ikke være med til sammen med Højre at indsette Forslag derom mod andre her i Salen, som jeg betragter som Venner af Lovforslaget. Og dernæst vil jeg ikke være med til at gennemføre Forholdstalsvalg til Folketinget i en Forfatning, hvor der er bevaret privilegeret Valgret til det andet Kammer, og saa længe jeg ikke ved, om det er Højres Hensigt at forsøge en saadan Forfatning skabt, vil jeg ikke være med til sammen med Højre at indsette Forslag om Forholdstalsvalg til Folketinget mod andre Medlemmer af dette Ting, som jeg betragter som Venner af den privilegerede Valgrets Afskaffelse. Det ærede Medlem vil derfor kunne forstaa, at de Grunde, som gør, at vi ikke har villet være med til at hævde Kravet om Forholdstalsvalgmaaden nu, er i denne Sag fundamentale Grunde, det er Grunde, som i højeste Grad vedkommer hele denne Sag, og det skyldes udelukkende Højres Mangel paa Beslutsomhed, dets Mangel paa Villie til at tage et Standpunkt og udforme det, at denne Sag forlader dette høje Ting, saaledes som den i Øjeblikket gør.

R. Christiansen: Det forekommer mig, at det Svar, den ærede Ordfører (Slebsager) gav mig, slet ikke var et Svar paa mit Spørgsmaal, men kun Gengivelse af en Udtalelse af den daværende Regering. Det, jeg